

Oglasi, pripisana itd. iskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd. šalju se naplatnicom ili pošticom post. Stedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajući u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše «Reklamacija».

Čekovnog računa br. 847.349.

Telefona tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu malo stvare, a nemoću svo polovinu». Narodna poročica.

Izlazi svakog utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepotpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata za poštarinom utroš: 12 K u obće, 1 na godinu 6 K za tečajke, 1 na godinu 3 K 6- oca, 3- na pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Pojedini broji stoje 10 h. kolji u Puli, tih izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Gialla br. 5 u prima stranke osim nedjelje i svatka svaki dan od 11-12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavatelj: Stjepo Givić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik: prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
Družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru

Učitelj — zlotvor!

U prvom početku narodnoga pokreta pridružilo se ono malo pučkih učitelja, što ih bijaše na širi u Istri, dušom i tjeleom onoj sačici svjetlovnjaka i svećenika, koji bijahu na čelu tomu pokretu. Od tada stajalo je narodno naše učiteljstvo, hrvatsko i slovensko, vjerno i požrtvovno uz one muzeve, koji su pripravnici sve žrtvovati za duševno i tjelesno dobro istarskoga patnika. Zavidna je našim narodnim dušmanom bratska sloga i iskrena ljubav, koja vlada između glavnih pokretača prosvjete u Istri, između našega čestitoga svećenstva i makotprnoga učiteljstva. Tu bratsku slogu, tu ljubav uzajamnu nastojali su dušimani naši krvin čestito pomutiti, ali im to do danas hvala Bogu i radoljubnoj sviesli svećeničkih i učiteljskih krugova nije pošlo za rukom. Kod nas nije moguće do sada pomisliti pravog narodnog svećenika ni čestitog narodnog učitelja, a da nebi obojica složno upregli sve svoje sile, da prosvjete narod, da ga oslobode od duševnog i tjelesnog robstva, što mu ga danonice naniece i narijava nasilni susjed, jednako protivan, jednako pogibeljan jednomu i drugomu.

U Istri vidjamo kod svakog narodnog poduzeća, kod svakog iole važnijeg javnog događaja, složna učitelja sa svećenikom, gdje su snuju i smišljaju skupno, kako bi pomogli biednomu narodu i svoju stališu. Neima u Istri poštenoga narodnoga učitelja, koji bi se olegnuo ikakvomu trudu ikakvoj žrtvi a da nebi pošao u borbu za prava naroda uz brata, prijatelja ili susjeda svećenika — u koliko mu to propisi njegova zvanja dopuščaju.

Radi toga i jest kod nas cijenjeno i uvaženo narodno učiteljstvo, koje u mnogih krajevih predjaci u svemu, što je plemenito i uzvišeno, svim ostalim slojevom pučanstva.

Pučki učitelj u mnogih mjestih Istre jest zapušćenomu i zanevanomu narodu i svećeniku i vodio u duševnih i tjelesnih poslovih. Takovomu učitelju ođan je narod poput djeteta, sluša ga i sledi kao oca dobra pastira, a njegov glas je cijenjen i uvaživan u svih narodnih krugovih.

Naše narodno učiteljstvo vrši radoljubno i nesebično i u sadanjih državnih izborih svoje državljansko pravo na korist naroda iz kojega je poteklo. Ono se doduše nemože javno

izlicati koliko bi zaista htjelo, radi neunosnih naših političkih odnošaja, ali ono će stalno i sada učiniti svuda svoju svetu dužnost.

To radoljubno i požrtvovno nastojanje našeg učiteljstva na korist nevoljnog naroda, ona uzorna sloga i srdačna ljubav između učiteljstva i svećenstva bijaše zazorna učitelju zlotvoru, koji se je doklatio u tužnu Istru iz bratske zemlje, koja nam je već do sada dala četu odmetnika i izdajca, koji se nalaze u službi narodnih dušmana, kojim pomažu znalci kopati grob našem narodu.

Taj učitelj — zlotvor sije već par godina — odkad je iz narodnog naseg kola skočio u talijanski tabor, sjeme razdora, sjeme nesloge i mržnje u strukovnom učiteljskom listu «Učiteljski Tovarish» što no izlazi iz Ljubljani. Čestiti dopisi i vestim iz Istre nastoji razdraziti naše učiteljstvo proti svećenstvu, predstavljajuć prve kao nieme robove nasilnog svećenstva ili po njegovu popova zavođnika!

Ali se njemu ne čudimo, jer ga poznamo u dno duše, jer znamo, da radi iz mržnje i osvete. On, kao što je prije 8—10 godina radio oduševljeno ali strastveno za hrvatstvo Istre, tako radi danas strastveno i podlo za njezino talijanstvo. Ne čudimo se dakle njemu nimalo, jer je narodni odpadnik, jer je bacio u blato sve ono što mu za djakčkih dana i prvih godina učiteljevanja bijaše najmilije na svijetu, ali se čudimo uredničtvu onoga lista, koje bijaše nauj upozorenje, i koje bi moralo vjerovali više svému hrvatsko-slovenskomu učiteljstvu Istre, nego li jednomu odpadniku narodnomu, jednomu beznačajniku.

Na zadnjoj skupštini učiteljske «Zaveze» zaklinjao je uzoran učitelj Istre, predstavnik hrvatskih i slovenskih učitelja naše pokrajine svoje slovenske drugove, da nemute sloge između učiteljstva i svećenstva Istre, da nam je ta sloga neophodna potrebita, hoćemo li se izkoptati iz klauca jadikoveca jedni i drugi i say naš narod u Istri, — a kad tamo glasilo slovenskoga učiteljstva u Kranjskoj otvara svoje stupe učitelju — odpadniku, koji neima ni ugleda ni upliva, ni ljubavi ni poštovanja među ostalim našim učiteljstvom ni koliko je crna iza nokta.

Tako se gospodo slovenski učitelji iz Kranjske ne pomaže Vašim velezaslužnim drugovom Istre, nit se pospješuje ni njihove ni narodne probitke. Tim se nastoji posijati sjeme mržnje i nesloge među najvažnije čimbenike naroda na njihovu i narodnu propast a na korist zajedničkog im dušmana.

Mi znamo vrlo dobro, da je biedno stanje našega učiteljstva, znademo da mu se je danonice boriti za ob-

stanak, da je sirotan patnik kano i nevoljni narod, kojim živo i radi, ali samo bezdušni zlotvor može utvrditi, da je svemu tom njegovom stanju krivo svećenstvo, da ono sledi slipe stope popa zavodnika, da su naši narodni prvaci protivni zakonou o povećanju učiteljskih plaća, da su naši učitelji popovske prirepine itd. itd.

Htjeli smo probičiti u cilosti hrvatski pišani dopis iz Istre u spomenutom listu od dne 20. listopada, u kojem se nalaze gorji navodi, i u kojem je sasuta puna vreća smrada na naše čestito svećenstvo, te na zastupnike Spinčića i Laginju, ali buduće nam se ovaj članak odviše raztegnuo, puščamo rečeni dopis za budući broj.

Naše će zaslužno učiteljstvo već iz ovoga razabrati djavolsku svrhu nevriednog mu druga, koji ide za lijn, da posije zlotvornom rukom sjeme razdora i mržnje među dva najvažnija stališa u narodu — posto je sam zatajio majčino mlieko. Ono neka mu sudi!

Izborno gibanje.

Izbor fiducijara u Lazaretu. Zadnji izborni sastanak, što ga je obdržavao zastupnik Kompare uz sudjelovanje gg. od političkoga društva «Edinost» prošle nedjelje u Pobegih, nije ostao bez dobrih posljedica. Zadnje riječi, što nam ih je doviknuo na razstanku predsjednik pol. društva «Edinost», usadile nam se duboko u srca naša. Uspjeh izbora u sekciji Lazaret nam je tomu dokaz.

U tom sekciji je ogromna većina izbornika naše stranke, ali pošto se nije u vrijeme reklamacije nitko pobrinuo, da dvrsti naše izpuštene i da briše kopsarske građane protuzakonito uvrštene, bilo se je bojati, da će naši spletkom i nasilju kopsarske gospode potleći. Prevarismo se. Utorka dne 27. t. mj. visio se je izbor. Dozav za rana na biralište, osvjetločismo se, da će pobjeda biti naša. Kopsarski talijanski motrili su tužno — mrkin pogledom naše vesele i mnogobrojne izbornike. Sinjori bijahu pokunjani. S početka bijaše talijanaških izbornika ili podanaca vrlo malo na biralištu, dočim su naši samo na mjesto došli.

Okolo 11 sati dopelja je neki talijanski agitator iz Kopra 3—4 talijanska izbornika, koje je predvotio kano kvodka pilice. Naši izbornici pozdraviše tu četicu prodanaca, napose četovodju porugljivim smiehom. Okolo podna dopelja se iz Kopra kotarski zivinar koji je pošao ravno u dvoranu na glasovanje. Tuj sabrani naši povjerenici prosvjedovaše proti tomu, što je izborni komesar opravdanim našom, nu izborna komisija dopustila je ipak da oni kopsarski građanin, vani glasuje, premda je dan prije u istoj kuriji u Kopru glasovao. Istotako glasovao je i neki ko-

pariski Luigi. Kako su došli ti gradski izbornici u izborne liste vanjske sekcije znati će svi glavništvo občine Kopar.

Svoje pristaje uvrštiti u izborne listine protuzakonito, dočim su naši izpuštili dobru polovicu. Među ovimi je i sam župnik iz Lazareta!

Naši izbornici skrivali su zubni radi je nezakonitosti, ali pomoći nebijase, jer nisu na vrijeme reklamirali.

Kad je zvono najavilo podne, zahitjeli su naši, da se izborna dvorana zatvori i da glasuju još oni, koji su unutra. Tako bijaše naime odinčno, i to se je ovršilo. Do mata bijaše probičen uspjeh izbora. Naši fiducijari dobiše 103 a talijanaški 80 glasova. Kako su došli do ovih glasova, znadu najbolje kopsarski sinjori i njihovi patroni!

Govori se javno, da je glasovao Talijana po 2—3 puta, premda neimaše po zakonit. ni jednog glasa, jer su kopsarski gradjani...

Čim bijaše poznat uspjeh izbora, zaviknuo je prvi naš čestiti Ante... Cezari gromki živio! Čemu se o zveče svi naši izbornici oduševljeno. Veselje i oduševljenje naših teško je popisati. Iz Brtokih došla je u susret našim narodna pjevači završise pjesmu a talijanaški sinjori stajase mrki i pokunjani u kutu. kano da su na smrt odsudjeni.

Konačno krenuše naši sa birališta u dugoj povoci napram Bitokom. Napri- koracala je glazba udarajući veselo koranicu, za njom vriedni naši pjevači zamjenjivaše glazbu, a za tim duga četa izbornika. Dozav u Brtoke pridruže im se dvjje glazbe, jedna iz Cezara, druga iz Pobega.

Pobjeda u Lazaretu razveselila nas je izvanredno, jer je to prva u ovoj občini, pred vratim samoga Kopra — u kojem se nalazi predsjednik talijanskoga političkoga društva za Istru i kandidat protivnih. Taj sramotni poraz mora ih silno peći, jer izgubili bitku u svojoj občini. baš pred samim vratim talijanskoga Kopra — težak je udarac. Ali šta čete latinaska gospodo, naš puk se neda više po vami za nos voditi, jer ste ga odviše dugo slipegli i varali. On je Bogu hvala i tuj progledao i više ga nećete zaslipeiti.

On Van je utorka pokazao, da je gospodar u kopsarskoj okolici u V. kuriji, a u sriedu će Van pokazati, da znade pobiediti u svojoj sekciji i kod izbora za izvanjske občine.

Našim svjestitnim izbornikom okolice kopsarske a iz sekcije Lazaret svaka čast i slava. Zivili!

Elo Van imena naših čestitih fiducijara V. kurije.

1. Vatovac Josip pok. Jakova, Cezari
2. Bordon Josip pok. Andrije, Pobegi
3. Tedesco Ivan od Jakova, Pobegi
4. Vatovac Ivan od Josipa, Cezari
5. Pečarić Nazarij pok. Ivana, Pobegi

Dne 27. t. mj. izabrala je sekcija Lazaret (občina Kopar) 5 naših fiducijara sa 103 proti 80 talijanaških glasova. Za četvrtu kuriju smo izgubili ovu sekciju

jer su bile pokvarene liste, pa glasovalo množivo koprana. Koparski talijanski počinje opet jedno od onih junčkih djela, koja se temelje na poznatoj Bartolicevoj izreci: osar tutto (svako je sredstvo dobro). Naša brzajavna viest glasi: Uzprkos odlučnomu prosvjedu naših, su u Pobjegih kod izbora za IV. kuriju dovolili koparskim građanom glasovati. Na vozovih su dovezli svoje fakine. Polovica naših je izpušćena. Glasovali su dakako svi oni fakini. Podnesti ćemo utok.

Odatle je razvidno, da su se htjeli Koprani na taj nezakoniti način osvetiti za poraz, što ga doživise u istoj sekciji dan prije. Tršćanski „Zidovčić“ je stalno znao za tu osnovu koparske gospode, jer je napisao u svojem broju od 28. t. mj. u jutro, da će se vršiti nekoji zanimivi izbori u Istri, istoga dana. Za njega i njegovu svojtu u Istri je zanimivo i ono, što je nezakonito — nasilno! A Bog prošio — našim tamo i u Trstu što liste ne pregledaše i ne izpraviše. Za sekciju Gradina-Fontane javili su talijanski listovi a po njima i mi, da bijaše izbor obavljen i da su izabrani talijanski fiducijari. Jedno i drugo nije istinito, jer se tamo nije bilo niti je ustanovljen dan izbora.

U izbornoj sekciji Lazaret, seoske občine pridružene gradu Kopru, gdje su naši dobili fiducijare pete kurije, a izgubili one od četvrte, bilo je uneseno u kmetsku listinu mnogo gradskih stanovnika, koji imaju stogod posjeda vani. To je stara, nedostojna igra, i posve proti zakonu, jer gradski stanovnik mora birati u gradu, a ništa u občini vanjskoj, ako i plaća stogod poreza vani.

Sekcija Gradina — Fontane — Lim — Kastel sv. Lovreč nije još birala fiducijare, a koliko znamo, nije još odlučen dan. Upozorujemo naše tamo, neka paze, jer bi moglo biti, da jim dan izbora bude oglašen u zadnji čas.

I dojučer nedjelje naša stranka priredjuje na više mjesta izborne sastanke. Uspjeh biti će objavljen u sljedećem broju.

Dne 2. decembra sazvan je izborni sastanak u Lanisće, kojemu sastanku ujedno se pozivlje i ostalo pučanstvo iz okolice i drugih krajeva.

Izbori izbornika u občinah Voloskoga sudbenoga kotara obavljaju se kako slijedi: I. Občina Kastav 1. sekcija Kastav za petu kuriju u Kastvu 13 izbornika dne 3. dec.

2. sekcija Kastav (bez Kastr) za četvrtu kuriju u Beličih 12 izbornika dne 4. dec.

3. sekcija Sv. Matej za petu kuriju u Sv. Mateju 10 izbornika dne 5. dec.

4. sekcija Sv. Matej za četvrtu kuriju u Sv. Mateju 10 izbornika dne 6. dec.

5. sekcija Rukavac za petu kuriju u Miholićih 6 izbornika dne 7. dec.

6. sekcija Rukavac za četvrtu kuriju u Miholićih 6 izbornika dne 10. dec.

7. sekcija Klana za petu kuriju u Klani 4 izbornika dne 11. dec.

8. sekcija Klana za četvrtu kuriju u Klani 4 izbornika dne 12. dec.

II. Občina Lovran za petu kuriju u Lovranu 6 izbornika dne 3. dec.

Občina Lovran za četvrtu kuriju u Lovranu 4 izbornika dne 4. dec.

III. Občina Veprinac za petu kuriju u obć. uredu doli 4 izbornika dne 5. dec.

Občina Veprinac za četvrtu kuriju u obć. uredu doli 4 izbornika dne 6. dec.

IV. Občina Mošćenice za petu kuriju u Mošćenih 6 izbornika dne 7. dec.

Občina Mošćenice za četvrtu kuriju u Mošć. Dragi 6 izbornika dne 10. dec.

V. Občina Volosko-Opatija za petu kuriju na Voloskom 5 izbornika dne 11. dec.

Občina Volosko-Opatija za četvrtu kuriju na Voloskom 3 izbornika dne 12. dec. Izbori počinjaju svuda o 9 pr. p., a svršetak je ustanovljen gdje do 3. gdje do 2. gdje do 1. ure po podne.

Izbori fiducijara u Lošinjskom političkom kotaru. (Nastavak od posljednjeg broja): Dne 3. decembra biraju: Osor ciela občina od 9 jutro do 3 popodne, 4 fiducijara pete kurije.

Dne 4. decembra: Sekcija Beli-Pređošćica-Dragozići od 9—10½ predpodne, 2 fiducijara pete kurije.

Ista seccija isti dan od 11—11½ predpodne, 2 fiducijara četvrte kurije.

Dne 4. decembra: Osor ciela občina od 9 jutro do 12 podne, 4 fiducijara četvrte kurije.

Dne 4. decembra: Baškanova sa Dragom, od 8 jutro do 5 popodne, 7 fiducijara pete kurije.

Dne 5. decembra, ista Nova baška sa Dragom od 9 jutro do 1 pop., 7 fiducijara četvrte kurije.

Dne 7. decembra, grad Cres, od 8 jutro do 1 pop., 10 fiducijara pete kurije.

Dne 10. decembra, ciela občina Purnat od 9 jutro do 3 pop., 5 fiducijara pete kurije.

Dne 11. decembra, ista občina Purnat od 9 jutro do 12 podne, 6 fiducijara četvrte kurije.

Dne 11. decembra: Starabaška od 10—11 jutro, 1 fiducijara pete, a isti dan ista sekcija od 11½—12 podne, 1 fiducijara četvrte kurije.

Dne 14. decembra, ciela občina Omisalj od 9 jutro do 3 pop., 4 fiducijara pete kurije.

Dne 15. decembra, ciela občina Omisalj od 9½ do 11 jutro, 5 fiducijara četvrte kurije.

Dne 14. decembra, ciela občina Vrbinik od 9 jutro do 3 pop., 5 fiducijara pete kurije.

Dne 15. decembra, ista občina Vrbinik od 9 jutro do 12 podne, 6 fiducijara četvrte kurije.

Dne 18. decembra, občina Dubašnica ciela od 9 jutro do 3 pop., 6 fiducijara pete kurije.

Dne 19. decembra, ista Dubašnica od 9 jutro do 12 podne, 6 fiducijara četvrte kurije.

Dne 19. decembra, grad Krk od 9 jutro do 12 podne, 3 fiducijara pete kurije.

Dne 21. decembra, sekcija Vrh (občine Krka) od 10—11 predp., 1 fiducijara pete kurije, a isti dan od 11½—12 podne, 1 fiducijara četvrte kurije.

Tako nam je javljeno; ipak neka se tamošnji rodoljubi točno popitaju, na polit. oblasti i na obćinah, jer je moguće, da je naš izvještitelj u čem pogrešio, ili da u zadnji čas, bilo radi slabih vremena ili s drugog razloga nastane kakva promjena.

Žbandaj bira dne 4. decembra od 9—12 sati za petu kuriju. Za četvrtu nije jošte određen dan.

Vrsar-grad bira 5 decembra za petu i za četvrtu kuriju.

Vanjšina sv. Lovreća pazona-tičkog i Selina bira 7. decembra od 10—12 sati za petu kuriju, a od 1—2 sata po podne za četvrtu kuriju. Grad Poreč bira dne 5. decembra.

U puljskom kotaru razdijeljeni su izborni dani ovako:

Dne 3. decembra: Barbana bira od 7—12 sati 7 fiducijara za petu kuriju, a po podne istoga dana od 3—6 sati 7 fiducijara za četvrtu kuriju. Isti dan od 8—4 sata po podne bira Sanvicenti 5 fiducijara za petu kuriju.

Dne 4. decembra, Sanvicenti bira od 8—2 sata po podne 6 fiducijara za četvrtu kuriju.

Istog dana bira Valj od 8—12 sati 4 fiducijara za petu kuriju, a od 3—6 sata po podne 5 fiducijara za četvrtu kuriju.

Dne 5. decembra, Kanfanar bira od 8—4 sata po podne 6 fiducijara za petu kuriju.

Isti dan bira grad Rovinj u trim sekcijama 19 fiducijara za petu kuriju.

Dne 6. decembra: Bira se u Kanfanaru od 8—2 sata po podne 6 fiducijara za četvrtu kuriju.

Istog dana od 8—6 sata po podne izbor je u gradu Vodnjanu, koji bira 11 fiducijara za petu kuriju.

Dne 7. decembra. U občini Vodnjan bira se ovako: Filipani i Roverija (biraliste u Filipanu) biraju od 8—12 sati 3 fiducijara za petu kuriju, a istog dana od 3—6 sati po podne 3 fiducijara za četvrtu kuriju.

Istoga dana bira Karnica i Marčana (biraliste u Karnici) od 8—12 ura 4 fiducijara za petu kuriju, a po podne od 3—6 sata 5 fiducijara četvrte kurije.

Dne 10. decembra. Biraju u gradu Pull od 8—6 sata po podne prva i druga sekcija po 10 fiducijara za petu kuriju.

Isti dan biraju Fazana, Peroj i Stinjan (biraliste u Fazani) od 8—12 sata 2 fiducijara za petu kuriju, a istog dana po podne od 3—6 sata 3 fiducijara za četvrtu kuriju.

Isti dan bira Galežan od 8—12 sata u jutro 3 fiducijara za petu kuriju, a po podne od 3—6 sata 3 fiducijara četvrte kurije.

Dne 12. decembra. Izbor je u gradu Pull, gdje se bira od 8—6 sata po podne 10 fiducijara za treću sekciju/a 9 fiducijara za četvrtu sekciju.

Isti dan biraju Altura i Kavran, Lohorika i Montić (biraliste u Alturi) od 7—12 sati 3 fiducijara pete kurije, a od 3—6 sata po podne istog dana bira 3 fiducijara za četvrtu kuriju.

Isti dan bira Šišan od 8—12 sata jednog fiducijara za petu a od 3—5 sata po podne opet jednog fiducijara za četvrtu kuriju.

Dne 14. decembra. Od 8—6 sata po podne bira peta sekcija grada Pule 8 fiducijara za petu kuriju.

Isti dan bira Medulin i Ližnjan (biraliste u Medulinu) od 8—4 sata po podne 3 fiducijara za petu kuriju, a Pomer i Premanjura (biraliste u Pomeru) od 8—2 sata po podne 2 fiducijara pete kurije.

Dne 15. decembra. Izbor je za Medulin i Ližnjan (biraliste u Medulinu) od 8—11 sati u jutro za 3 fiducijara četvrte kurije.

Isti dan bira Pomer i Premanjura (biraliste u Pomeru) od 3—5 sata po podne 2 fiducijara četvrte kurije.

Sekcija Zrenj bira dne 26. t. mj. u obih kurijah talijanske fiducijare.

Dan prije izvestio nas je prijatelj od tamo, da imadu naši mnogo nade, da će pobjediti, što se nije na žalost obistinilo. Očekujemo od tamo o tom izboru po bližih viesti.

Istoga dana izabrana je sekcija Brkad (občina Motovun) u obih kurijah talijanske fiducijare. I od tamo čekamo po bližih viesti.

U Pomjanu bijahu izabrani talijanski fiducijari za V. i IV. kuriju dne 26. i 27. t. mj. Za onu obćinu obdržavalo je polit. društvo „Edinost“ u nedjelju na „Krišiću“ izborni sastanak i na stotine prisutnih obćinara prisizali su, da će ostati vjerni narodnomu načelu, nu prisegi većina pomjanskih prodanaca nije ništa više vjerovati. Oni za novac, žerilo i pijacu prodali su dušu. Sram ih bilo!

U sekciji Roč bijahu izabrani talijanski fiducijari za V. i IV. kuriju.

Jučer dne 29. novembra bila žestoka izborna borba u Skofijah. Naši zadobili 108, Talijani 127 i socialisti 47 glasova. Uzi izbor biti će polovicom decembra.

U Malom Lošinju predobila je za petu kuriju protivnička stranka.

Dne 28. t. mj. bijahu izabrani u Miljah socialistički fiducijari za V. kuriju i to 7. Nepojmimo što nije kod izbora sudjelovala talijanska stranka, koja imade u svojih rukah obćinsku upravu!

U Motovunu (grad) bijahu izabrani za V. kuriju 3 talijanska fiducijara.

DOPISI

Dubašnica, 24. novembra 1900. Koncem prošloga mjeseca oktobra, a baš dne 29. i 30., obavili se u naš. obćinski izbori posvema tiho i mirno kako malo kada.

Poznato je, da je ova občina još jedina na otoku Krku bivala u sarenjačkim rukah, al pred četiri godine ustali rodoljubi i složno odabrali u zastupstvo ljude poštene, i tako za uvijek potkopali sarenjačstvo, u Dubašnici umjetno podržavano od porečke gospode, pomoću kapurala izrođa i dvojice trojice zaverenih kmeta. Judin novac prešao dolazi u Dubašnicu i Dubašnica se hvala Bugu umirila.

Ovoga puta došli opet u zastupstvo ljudi, koji ljube svoj narod; koji su prošloga četvrtka dne 22. ovoga mjeseca izbral načelnika Antona Linardića, kmeta imućna poštene, osvjeđotena Hrvata, koji je uvijek sudjelovao pri svakoj narodnoj borbi, da nije nikad tražio „nikakove“ časti. Tavam je onaj Linardić, za koga je na profesor Milečić rekao i pisao, da je tajaju „Našu Slogu“, javit izlazi i vid iz gubio. — Mi se od njega puno dobro nadamo.

Dne 3. decembra dojučeroga urećen je prva obćinska sjednica. Na njoj me ostalimi ima se povesti i čit i tajnik naše obćine. Ovo je pitanje malko skakljivo, a to razini samo onaj koji med nam živi. Svaki znađe, da je dobar tajnik du obćine, pak mi preporučujemo svim našim zastupnicom, da i u ovom pitanju budu složni, a kad se radi o obćim dob obćine, svaki valja da stavi na stranu svaki obzir; treba da svaki zastupnik propita što narod želi, treba da podigne ugled obćine i prema tomu postupa.

Naša občina bira za V. kuriju dne 18. decembra 5 fiducijara a za IV. kuriju 6 fiducijara u novoj obćinskoj zgraj odje u Dubašnici. Slozno budimo kamo bili ove tri godine, i protivnici neće niti pokazati. Javit ćemo vam zic uspjeti...

Franina i Jurina.

Fr. Kamo te Jurino tako brzo? Jur. Ala pušti me ca! Fr. Ca ti je travinjalo? Jur. Gren učiteljice poveda, da je bolna, da ne more' va školu priti, ju nekako' fraz-ovi. Fr. Za Boga miloga, taj morda nastrap Jur. A ča ja zina? Čera prišla je d sva bleđa, prestrašena i zaplaka prestrašila se je mluća, opatiji ki nijn je ovi dni va školu prisa

Fr. Ha, ha, ha! Mutac opatijski!
 Jur. A ča se pak tako držiš?
 Fr. Vranica neću! Ni bil ni mutac opatijski, ne! Ono je bil neki lovranski prezentant od jupki, ki skoli vizituje.
 Jur. Pak ča je mutust?
 Fr. Da bi tako bil, ja! Ni mutust ne; Jurino, zač zna dobro govorit hrvatski, a i talijanski da neč razume, nego ča čes? Prodaj je svoj zajik i zatajil je svoje materinsko mleko, pak kada pride va hrvatske skoli, neče nego da penta talijanski, ale pak muči. Tako je trebeda i v Rukavce storil.
 Jur. Ja, ma to ni pravo; ja mislim, da ga junta šalje okole, da dela svoju dužnost, da govori po školah onako, kako i deca govore, a ne da pride decu strašit.
 Fr. Dragi ti! Ja sam neznam, jel bolje, da govori ale da muči. On puše va isti rog kako i mački, pak je skoro bolje, da muči.
 Jur. Dobro, da si mi povedel, ki je to bil, zač san bil stalno odlučil, da ču tužit učiteljicu, ča pušča mutca va školu. A sada Bog, zač moran pak Kastav na izbore.
 Fr. Bog, Jure, Bog!

Jur. Ča da j' va Ičićeh sednica bila za balotacioni?
 Fr. Kako ni, ter to i najmanje dete zna va Poljanah.
 Jur. A kij bil president?
 Fr. Krstić, a desna mu ruka Anžulo.
 Jur. A su pak ča dobro pasali?
 Fr. Kako ne, kad su jednoga debeloga mačka čapali. Da bis bil čul kako su nazdravljali, da su našli jednog zgubljenog mačka; ma da se moraju najviše zalhalit: njegovoj mačke.
 Jur. A je pak bilo ču pit?
 Fr. Ne samo daj bilo pit, ma je bilo i jist, za niš, i još jedna kruna zgora, a kij vapil A-vi-a-sij-ora, je bil i pohvaljen i malo bolje plaćen.
 Jur. Tako ča još ih ima va Poljanah, ki nisu progledali?
 Fr. Vide Jure vide već stvari kad nisu balotacioni, ma ča čes kada gospode ča premi, pošaljju heči, onput zamulj vina za niš i S m r a d n u S l o g u* za niš, pak stem ti oslepe i posvem svega oneme one brizne ljude, ki sve veruju ča njim ka na nos obesi.
 Jur. Pak da bi barem kemu verovali neg onemu, kij već od svakuda poteran i po pržuneh bil. Sada vidim, da su slepi i gluhli ti ljudi.
 Fr. Valja jih pomolivat i prosit Boga, da njim painet razsvelli.

Razne viesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Budimpeštanski listovi javljaju, da je austrijski ministar-predsjednik dr. Körber nakon razpusta carevinskoga vieća namjeravao ukinuti postojeći ustav, to zamjeniti ga novim, po kome bi se bilo oduzelo carevinskomu vieću pravo odlučivati o zajedničkim poslovih sa Ugarskom. Toj osnovi da se je odlučeno uzprotivio mađarski ministar-predsjednik Szell i tako je morao dr. Körber svoju osnovu napustiti.

Česke novine opovrgavaju viest, da je bio ministar Rezek izjavio, da će dati ostavku ako bude imenovan predsjednikom prizivnoga suda u Pragu vitez Vessely. U tom poslu pišu iz Beča, da je predsjednik vrhovnoga suda u Beču, po rodu osvjeđočeni Čeh Habielnek bio; za imenovanje Vesselyevo, što stalno nebi bio, kad bi se smatrao stelnim u Čehu. Bivši predsjednik českoga kluba dr. Engel javio je svojim izbornikom, da se konatno odricu kandidature. Mladočeska stranka gubi tim odstupom jednoga od svojih vodja i predsjednika kluba.

Iz Kotora pišu, da će tamo kandidirati za državni sabor tri srbska kandidata

J. bivši zastupnik Kvečić, radikalni Srbin Trojanović i umirovljeni general Mitrović. Radikalna stranka podupire Trojanovića, nu izgleda na uspjeh imade najviše Kvečić, jer će njega stalno poduprieti i vladini krugovi.

Glasi lo narodno-napredne stranke u Kranjskoj donielo je opet u subotnom broju na prvom mjestu proglas na izbornike i proglašuje kandidate svoje stranke. Za V. kuriju kandidira ta stranka učitelja Luka Jelena; za seoske občine: Josipa Lenarčiča, Ivana Božiča, Frana Zupančiča, Ivana Globočnika i Gustava Prica. Proti ovim postavila je narodno-katolička stranka svoje kandidate, te će u Kranjskoj doći do žestoke izborne borbe.

Središnji izborni odbor poljske stranke u Galiciji, upozoruje izbornike u svojem proglašenju na važnost predstojećih državnih izbora, te obećaje, da će braniti poljske interese i držati se narodne solidarnosti. Obzirom na nezdrave parlamentarne odnose, kaže središnji odbor, da samo jedinstveni i brojno jak poljski klub može imati u parlamentarnoj borbi izgleda na uspjeh. Poljski zastupnici moraju se prikazati u carevinskom vieću kao jedan čorjek. Proglaš pozivlje izbornike, da se nečadaju strašiti od ljudi, koji neizabiru osobita sredstva, već se služe prietnjama; obećajući i sumnjicjenim.

U bečkih novinah čitamo, da će doći neti već danas službeni list bečke vlade carsko pismo, kojim se sazivlja zemaljski sabori i to: onaj Dalmacije za dne 10. dec' 1900; Dolnje Austrije i Česke za 12. decembra; Gornje Austrije, Solnogradske, Štajerske, Koruške, Bukovine, Moravske, Sluzije, Tirola, Goričke, Voralberga i Trsta 17. decembra, Galicije: 18. decembra i Kranjske 19. decembra.

Kako je iz rečenoga razvidno, medju savzanimi sabori nenalazi se sabora Istre, te neznamo jeli slučajno izpalo to ime ili neće za sada biti sazvan naš sabor.

Zemaljski sabori imali će u prvom redu da razprave zemaljske proračune — u koliko nisu toga pojedini učinili — i zatim, da razprave vladinu zakonsku osnovu o uveđenju nameta na državni porez od rakije. Čisti dobitak tog nameta imao bi se upotrebiti za uređenje finacijalnog stanja odnosnih zemalja. Vladini listovi pišu, da će imati, da prihvate tu osnovu svi sabori, jer inače, da se nebi dalo provesti zakona. Odatle bi moralo slediti, da će biti sazvani svi sabori, dakle i istarski.

Hrvatskom saboru predložen je zemaljski proračun na razpravu. Dne 27. t. mj. razpravljalo se o vladinoj osnovi, da se produži finacijalna nagodba sa Mađarskom još na jednu godinu, jer da se ista nemože sklopiti dok se nenagode Austrija i Ugarska. Vladina osnovu bijaše prihvaćena u prvom i drugom čitanju.

Srbija. Dne 27. t. mj. bijaše u Biograda zatvoren bivši srbski ministar unutarnjih posla Juraj Genčić, koji da je počinio zločin veleizdaje tim, što je u inozemstvu, gdje je dulje vremena boravio, teško uvredio putem tiskopisa kraljevu osobu.

Bugarska. U mladoj knezevini imahu na dnevnom redu ministarsku krizu. Opozicijonalne novine napadaju žestoko ministra rata Paprikova, koji da je naložio vojsci, da posreduje oružanom rukom povodom posljednjih nemira ovoga ljeta. Paprikov se izpričava tim, da je vojska morala posredovati na zahtjev ostalih članova ministarstva.

Rusija. Njemačke i englezke novine donasaju iz Livadije vrlo uznimajuće glasove o holesti cara Nikole. Nekoj od tih novinah tvrde čak, da caru neina više spasa i da se očekuje dan na dan smrti carevu, dočim pišu druge, da će car možda ozdraviti, ali da je njegova holest vrlo teška i da će morati još dugo čekati prije nego li se izliječi i oporavi. Službene ruske novine donasaju nasuprot dosta povoljne glasove o tečaju careve bolesti.

Italija. U talijanskom parlamentu došlo je dne 26. t. mj. kod razprave o vojnom proračunu do neobična iznenađenja. Prihvaćen bijaše naime predlog socijaliste Ponzinića, da se ukinu vojni sudovi premda se je tomu žestoko opirao ministar rata. U parlamentu bijaše naime vrlo malo članova većine i tako su socijalisti proturali svoj predlog. Govori se, da će ministar rata dati ostavku.

Mjestne:

Nikoljru večer obdržavati će prvi istarski sokol — u subotu dne 8. decembra, a ne u dan na koji svelac pada. Program najavit ćemo u budućem broju.

Veliki vojnički koncert pukovnijske glazbe br. 87, bili će u nedjelju dne 4 decembra u „Restaurant Europa“. Ulaznina 40 h. Početak u 7 sati u večer.

Za Podružnicu družbe sv. C. i M. u Pali sakupio je Aleks. Kandašer u veselom družtvu na „Monte Kastagnera“ 1 K i 60 fl.

Pokrajinske:

Imenovanje. Ravnateljstvo pošta i brzjava u Trstu imenovalo je c. k. poštanskimi vještencima gg. Jurja Ljubiča, Cirila Valentica i Hektora Delconte.

Svaka čast dječim Novo Vrščanom! Porezna občina Novavas u mjestnoj občini Piran osvjeltala si je za posljednjih izbora fiducijara pošteno svoje lice tako sjajno, kao malo koja druga porezna občina Istre. U Novovjasi vršio se je izbor za Novuvav, Padenu i Sv. Petar, pak dok su občinari posljednjih dvaju sela većinom glasovali za talijanaške predložene, ostali su dječni naši Novovršćani svi vjernj narodnoj zastavi i svi složno glasovali za naše narodne predložene. Sva obećanja, sve grožnje i sve spletke piranske Sinjorije nemože skloniti velevidne Novovršćane na izdaju, za to im kličemo iz puna sra: Svaka Vam čast dječni Novovršćani.

Novi biskup na Pirančini. Iz onoga kotara pišu nam, da je piranski natelnik dr. Bubba pred izborom obećivao našim Padencem, da će im on priskrbiti svećenika, ako budu glasovali za talijanske fiducijare. Padenci poslušase na žalost i sramotu sladke riječi natelnika piranskoga, jer je većina njih glasovala za talijanaške fiducijare. Sada mogu Padenci mirne duše čekati svećenika, koga će im poslati biskup Bubba.

Mačji agitatori potjerani. Iz Jelašanske občine pišu nam, da su tamo zalazili u novije doba smučivati onaj dobar naš pnk mačji prvaci iz Kastavščine. Tamošnje pučanstvo slušalo je te smučiljvice spočetka mirno, al mu napokon dogorilo do nakata, te im pokazalo put natrag otkuda su došli.

U sriedu bijahu u onoj občini opet li nemirnici u nadi valjda, da će koju ludu ribicu uloviti u talijansku mrežu. Ali bijahu loše sreće jer su morali ljezati pjeske iz Jelašana i danas će bez dvojbe Bogu hvaliti, što su od tamo doneli zdrave glave. Kad bi tim smučiljvicem svuda naši tako put pokazali, prošla bi ih volja mirne i poštene ljude napostavati!

Kakav radnik takva plaća! Iz Pomjana pišu nam, da je poznati talijanaški agitator B. one občine bio najvjerniji sluga i pomoćnik glasovitoga Bartolčića, koji danas u onoj občini pomoću koparske gospode u onoj občini vedri oblaci. On pozna svoje bliže obćinare i znađe, da su riedki, koji se nebi i za malenu cieniu prodali. Tako je radio za Bartolčića uz veoma nisku cieniu i onaj B. komu je obećao, da će ga imenovati občinskim tajnikom čim on zasjedne stolicu načelnika. Bartolčić je zasjeo stolicu načelnika i više se nije sjetio svog vjernog sluge i najboljeg agitatora; da sjetio ga snge i najboljeg agitatora; da sjetio ga se kad mu je došao pred oči i potjerao ga. Dobro mu stoji, kakav radnik takva plaća!

Iz Draguča nam pišu: Dne 14. t. mj. obavili su se ovdje izbori za občinsko upravno vieće (Draguč-Grimalda). Naša je stranka bila odlučila pristustvovati kod tih izbora (za prvi put), dok se nije od toga najzadnji čas odustalo videći, da će to biti u interesu naše stranke u najbližju budućnosti. Strah što smo ga zadali ovdšnjim narodnim odpadnikom, i plaćenicom neda se opisati. Vrtili su se ko bez glave, tekli lievo i desno, vapili, zaklinjali i plaćali, tako da im je od 256 izbornika pošlo za rukom da ih dobiju za sebe njih 74 i to 56 za II. a 18 za prvo tieło (III. tieło neima) a i to malo što su učinili imadu da zahvale ponajviše Ruggera Kamusa iz Pazina, koji se je onog dana sepirio po dragučkoj placi pazeđ na svoje dužnike.

Na ime cestogradnja. Kako svaki put kad su izbori, razasijale junta svoje gončine po obćinah, da ljudem obećaju gradnje cesta. Tako jih je razasiala i ljeto, sada, pred izbori, i dala, kako smo to u posljednjem broju pisali, znatnih svota raznim talijanskim ili talijanaškim obćinam. Naši ljudi po tih obćinah nek paze što će se s odnosnimi novci graditi. Još ljepšu doznajemo sa Voloskoga. Tamošnji c. kr. viši porezni ured da je izplatio na ime slavne junte svotu od 1100 kruna županom iz Gor. Rukavca i Zroneče u Kastavskoj občini — tadodjer za gradnje cesta. Već je njekim županom i drugda poslao novaca — za ceste. Jesu li sve sagrađene, i kako, i kolikim novcem, to se nepita, kako se pita naše zakonito obstojeće občine za svaki novčić. Slavnoj junti, kojoj je Krstičer prijatelj dr. Campitelli na čelu, ide samo za agitaciju pred izbori. Ona šalje tisuća i tisuća kruna na organe, koji su po zakonu samo pomoćni organi občinskoga glavarja, šalje na to organe, bez da občinski glavar ili u obće zakonito obstojeća občinska uprava što god za to znađe. Do kad će trajati taj lopovluk slavne junte?! Do kad će se tako raspisati novac porezovnika? Zar neima zakona nad juntom? Nit oblasti? Nit česa?!

Zakonitost izbornoga čina. Sri izbori moradu se zakonito obavljati. Do sada nisu se još nikad zakonito obavljali ondje, gdje imadu Talijani ili Talijanaši vlast nad našim narodom. Što nisu listine pokvarene, to se nezakonitosti počinjaju kod biranja samoga. Prema svojoj „osar tutto“ kadri su zbilja počinili svega. Kad vide, da bi mogli obćenito propasti. Ako bi i ljeto zbilja u kojoj občini ili sekciji počinili nezakonitosti kod biranja fiducijara, onda se nesmie šutiti, nit mirno pljusku podnašati. Valja se pritužiti na c. kr. kotarskoga glavarja, koj ima na temelju § 30. izbornoga reda potvrditi zakonitost svakoga izbornoga čina, i narediti novi izbor, ako to smatra potrebitim, to jest ako vidi, da se je kod izbornoga čina dogodila kakva nezakonitost. Dobro je, da se prepis takve pritužbe upravljene na kotarskoga glavarja pošalje c. kr. namjestničtvu i makar takodjer ministarstvu unutarnjih poslova.

K občinskim izborom u Kastvu. U posljednjem broju priobćili smo uspjeh občinskih izbora u Kastvu i imena izabranih zastupnika i zamjenika. Danas pridobijeme samo mjesto prispodobe sa občinskim izbori obavanimi lanškoga decembra. Lanjske godine glasovalo je za naše predložene u III. tjelu prvi dan 259 drugi dan 237 to skupa 496 birača; ljetos za iste predložene u istom tjelu prvi dan 372 drugi dan 251 skupa 623 birača. Dakle u III. tjelu ljetos 127 birača više nego li lani. U II. tjelu glasovalo je ljetos 19 birača manje nego li lani, a u I. tjelu 2 birača više nego li lani. U sve glasovalo je ljetos 110 birača više nego li lani. Veći broj birača došao je prvi dan u misli, da će biti i kakva protivna kandidatna listina, a bilo jih je za taj slučaj spremno i mnogo više doći i sam prvi

